

Dünya

Ne Konuşuyor?

16 - 31 Mayıs 2025 | YIL: 4 / SAYI: 80

Avrupa'da Yavaş Büyüme:
Yüksek Belirsizlik Ortamında
Ekonomik Görünüm

Neden Avrupa'nın
Güney Kafkasya'da
Türkiye'ye İhtiyacı Var?

Siber Savaş:
Pakistan – Hindistan

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Avrupa Ekonomik Araştırma Enstitüleri Birliği (AIECE), Avrupa'da yaşanan politika belirsizlikleri nedeniyle 2025 ve 2026 yıllarında düşük büyüme oranları bekliyor. AB GSYH'sinin 2025 yılında %1,2, 2026 yılında ise %1,5 büyümesi öngörülüyor. Euro Bölgesi için tahminler ise sırasıyla %1,0 ve %1,3. AIECE'nin raporuna göre, ABD ticaret politikaları ve mevcut jeopolitik belirsizlikler ekonomiyi etkiliyor. ABD tarifelerine misilleme yapılmasını destekleyenlerin çoğunlukta olduğu raporda, AB'nin küresel ticaret sisteminde ABD doları hakimiyetini azaltma girişimlerine destek veriliyor.
- AB, Güney Kafkasya'da uzun vadeli ve tutarlı bir strateji geliştirmekte zorlanırken, Türkiye ise bölgedeki stratejik rolüyle Avrupa için önemli bir ortak haline gelmiştir. Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı ve bölgedeki artan gerginlikler, Türkiye'yi enerji geçiş noktası ve ekonomik köprü olarak öne çıkarmıştır. Türkiye, aynı zamanda AB'nin güvenlik tartışmalarında da önemli bir aktördür. AB ve Türkiye, Güney Kafkasya'daki üç ülkenin entegrasyonunu desteklemek için ortak çıkarlar taşıırken, özellikle Orta Koridor üzerinden ticaret ve ulaşım ağları kurarak Rusya'ya alternatif güzergahlar sunmayı hedefliyorlar. Ayrıca, Azerbaycan-Ermenistan barış süreci ve Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesi, bölgedeki stratejik iş birliğinin temel unsurlarından birisi olarak gündeme geliyor.
- Yapay zekâ, dünyada hızla artan kullanımı nedeniyle büyük bir enerji tüketicisi olma yolunda ilerliyor. Çip üreticileri AMD ve NVIDIA, 2023-2024 döneminde yapay zekâ için 5 milyon grafik kartı üretirken, küresel çapta kullanımda olan çip modüllerinin enerji tüketimlerinin 3 ila 5,2 gigawatt arasında olduğu tahmin ediliyor. Ayrıca, veri merkezlerindeki soğutma ihtiyacı da hesaba katılınca rakam 9,4 gigawatt'a çıkarken, bu miktar Hollanda'nın tüm elektrik tüketimiyle hemen hemen eşdeğerdir. 2025 yılında çip üretiminin iki katına çıkması beklenirken böyle bir durumda enerji tüketiminin 23 gigawatt'a ulaşması öngörülüyor.
- Ukrayna Savaşı'nın başladığı ilk günden itibaren ABD ve AB, Rusya'ya çeşitli yaptırımlar uyguluyor. ABD, en büyük Rus bankası ve birkaç bankayı SWIFT sisteminden çıkartırken, Rusya'ya enerji ve askeri ürün ihracatını da yasakladı. AB

ise Rus enerji ithalatını azalttı ve 2027 yılında tamamen sonlandırmayı hedefliyor. Yaptırımlar Rus ekonomisini çökertmedi, ancak uzmanlar bu stratejinin uzun vadede etkili olacağını düşünüyor. ABD ve AB, yaptırımları artırarak savaşı sonlandırmayı amaçlıyor.

- Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün raporuna göre, çok taraflı barış operasyonlarında görev alan personel sayısı 2015-2024 yılları arasında %40 oranında azaldı. 2024 yılı itibarıyla dünya genelinde 61 barış operasyonunda toplam 94.451 uluslararası personel görev yaptı. Bu personelin çoğunluğu Sahra Altı Afrika'da konuşlandırıldı. BM Konseyi'ndeki jeopolitik gerginlikler ve küresel çatışma ortamının artması, barış operasyonlarını olumsuz etkiliyor.
- Pakistan ile Hindistan arasında yaşanan son çatışmalarda siber saldırılar önemli bir rol oynadı. İki ülke birbirlerinin askeri hedeflerine yönelik siber saldırılar düzenledi ve Hindistan, çatışma sırasında ciddi siber saldırılara maruz kaldı. Kaspersky ve Radware gibi kuruluşlar, Hindistan'ın siber saldırıların hedefi olduğunu ve saldırıların fidye yazılımı, DDoS (geçici servis dışı bırakma) ve web sitesi saldırıları gibi çeşitli yöntemlerle gerçekleştirildiğini tespit etti. Hindistan'a yönelik 1,5 milyon siber saldırıdan sadece 150'si başarılı oldu.
- ABD'de elektrikli araç (EV) geçişi, elektrik altyapısı sorunları ve vergi kredisi kısıtlamaları nedeniyle yavaşlıyor. 2024 yılında küresel satışların %20'sini EV'ler oluştururken, ABD'de ise bu oran sadece %10. 2025 yılında EV satışlarının %11'e çıkması bekleniyor. EV'lerin fiyatı ABD'de ortalama 55.000 \$ iken, Çin'de fiyatlar oldukça rekabetçidir. Ancak, EV teknolojileri, yeni nesil pil ve mineral işleme konusunda uluslararası başarıya ulaşabilecek şirketler için çeşitli fırsatlar sunuyor.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

16-31 Mayıs 2025

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2025

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. AB ve Hint-Pasifik: Ticaret Dengelerinde Yeni Bir Dönem / European Union Institute For Security Studies (Fransa)	1
2. Moody's ABD Borç Notunu Düşürdü / CATO Institute (ABD)	3
3. E-ticaretin İstihdam Üzerindeki Etkisi: Singapur ve ASEAN Ülkelerinden Bulgular / ACI Perspectives (Singapur).....	4
4. Çin'in İnşa Ettiği Dünyanın En Büyük Araç Taşıyıcısı Tarihi Bir Yolculuğa Çıktı / Global Times (Çin)	6
5. Her Dört Şirketten Biri Ofis Alanlarının Yeterince Kullanılmadığını Belir / IFO Institute (Almanya).....	7
6. Vietnam'ın ABD Tarifeleri ve Çin ile Ekonomik Bağları / Asia Pacific Foundation Of Canada (Kanada)	9
7. Ukrayna Savaşı'nın Üçüncü Yılı: Rusya'ya Yönelik Yaptırımlar Etkili mi? / Council on Foreign Relations (ABD)	10
8. Avrupa'da Yavaş Büyüme: Yüksek Belirsizlik Ortamında Ekonomik Görünüm / Kiel Institute For The World Economy (Almanya)	11
B. POLİTİKA	13
1. Avrupa Birliği ve MENA Bölgesi İlişkilerinin Yeniden İnşası: Yeni Bir Dönem İçin Fırsatlar ve Zorluklar / Centre for European Policy Studies (Belçika).....	13
2. Neden Avrupa'nın Güney Kafkasya'da Türkiye'ye İhtiyacı Var?/ Carnegie Europe (Belçika)	14
3. Trump-Ramaphosa Beyaz Saray Görüşmesinin Ardındaki Gerilim / Council on Foreign Relations (ABD)	16
4. Bir Trilyon Dolarlık Tercih: Askeri Harcamalar ve Toplumsal İhtiyaçlar/ Institute For Policy Studies (ABD).....	17
5. Jeopolitik Gerginlikler ve Fon Kesintileri Barış Operasyonlarını Etkiliyor / Stockholm International Peace Research Insitute (İsveç)	19
6. Rusya'nın Enerji Dönüşümü: Hindistan, Çin'in Yerini Alarak Önemli Bir Enerji Müttefiki Oldu / Observer Research Foundation (Hindistan).....	20
7. Güney Kore ve Hint-Pasifik İlişkileri / Korea Institute for International Economic Policy (Güney Kore)	21

C. ÇEVRE.....	23
1. İspanya'daki Elektrik Kesintisi ve Yenilenebilir Enerjinin Maliyetleri / Mises Institute (ABD)	23
2. Yapay Zekâ En Büyük Enerji Tüketicisi Olma Yolunda / Vrije Universiteit Amsterdam (Hollanda)	24
3. ABD'de Elektrikli Araçlar ve Sorunlar / Center for Strategic & International Studies (ABD)	26
4. Büyüyen Körfez Emlak Pazarında Sürdürülebilir Altyapı Oluşturmak / Observer Research Foundation (Hindistan)	27
D. SOSYAL.....	30
1. Otonom Araçlar: Şehirlerin Geleceği / Brookings Institution (ABD)	30
2. 2025 Küresel Gıda Krizi Raporu: Artan Gıda Güvensizliği ve Azalan Yardımlar / International Food Policy Research Institute (ABD).....	31
E. TEKNOLOJİ.....	33
1. Bangladeş ve Starlink: Uydu Destekli Bir Savaşın Habercisi mi? / Observer Research Foundation (Hindistan)	33
2. Riyad, Silikon Vadisi ve MAR-A-LOGO'nun Teknoloji Üçgeni / EGMONT (Belçika) ...	34
3. Siber Savaş: Pakistan – Hindistan / Centre for Air Power Studies (Hindistan).....	36
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	38

A. EKONOMİ

1. AB ve Hint-Pasifik: Ticaret Dengelerinde Yeni Bir Dönem / European Union Institute For Security Studies (Fransa)

Avrupa Birliği'nin Hint-Pasifik bölgesindeki ticari etkileşimleri, değişen küresel güç dengeleriyle birlikte kritik bir öneme sahip. Yirmi yıl önce AB'nin Asya'daki yükselen pazarlarla ticareti, Çin ticaret hacminin iki katından fazlaydı. Bugün ise Çin'in ticareti, AB ticaret hacminin neredeyse dört katına ulaştı. Bu durum, AB'nin Hint-Pasifik'ten geri çekilişini yansıtmaktadır. 2021 yılında Hint-Pasifik stratejisi başlatılsa da küresel şoklar Hint-Pasifik'i AB'nin öncelik listesinde alt sıralara itti. Hint-Pasifik Bölgesi ise Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP), Refah İçin Hint-Pasifik Ekonomik Çerçevesi (IPEF) ve Trans-Pasifik Ortaklığı İçin Kapsamlı ve Aşamalı Anlaşma (CPTPP) gibi yapılarla entegrasyonunu derinleştirirken, AB bu oluşumlardan uzak kaldı.

CPTPP ile İş Birliği ve Dijital Ticaret Fırsatları

CPTPP, on iki üyesiyle küresel GSYH'nin yaklaşık %15'ini temsil eden, Hint-Pasifik'te önemli bir ticaret ve kural koyucu platform haline geldi. AB, anlaşmaya taraf olmasa da dokuz CPTPP imzacısıyla ticaret anlaşmalarına sahip. Bu durum AB için güçlü bir etkileşim zemini sunuyor. AB'nin Dijital Hizmetler Yasası ve Dijital Piyasalar Yasası küresel standartları belirlerken, Japonya ve Singapur ile yaptığı dijital ortaklıklar, CPTPP ile dijital ticarete iş birliği için zemin oluşturabilir.

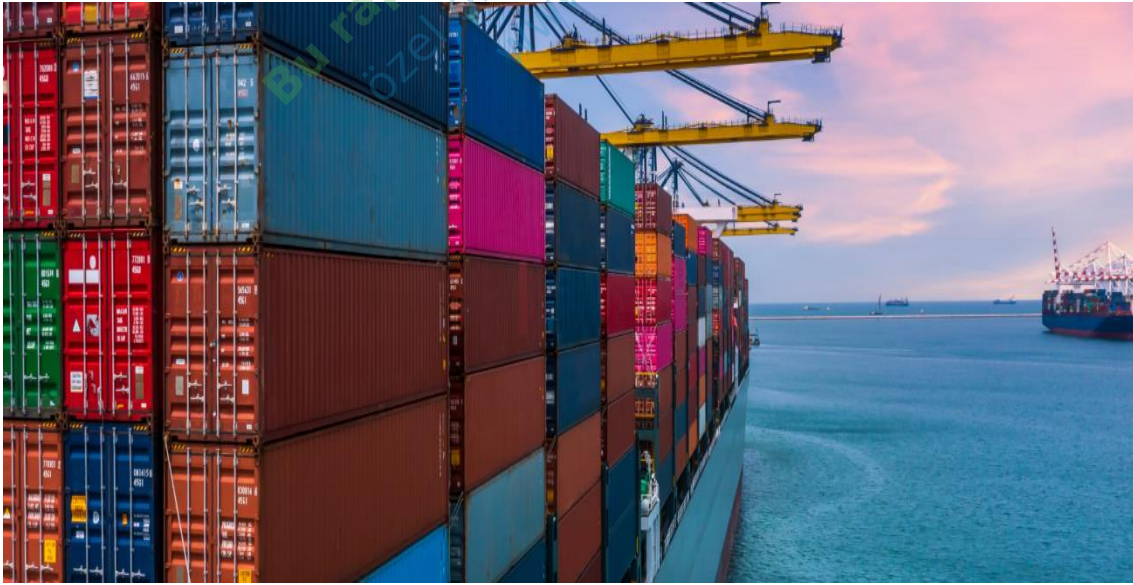
Tedarik Zinciri Güvenliği

CPTPP, sadece bir ticaret paketi değil, aynı zamanda tedarik zincirlerindeki riskleri azaltma platformu olarak görülüyor. Çin'e ekonomik olarak bağlı bazı CPTPP üyeleri, ortaklıklarını çeşitlendirerek tek bir baskın oyuncuya bağımlı olmayı azaltmaya çalışıyor. Pekin'in CPTPP başvurusu incelenirken, paktın yüksek standartları, bu anlaşmayı yüksek standartlı ekonomik entegrasyon arayan ülkeler için tercih edilen bir seçenek haline getiriyor.

CPTPP'nin otuz bölümü; yönetim, işçi hakları, çevresel sürdürülebilirlik ve rekabet gibi çeşitli alanları kapsamaktadır. Avrupa Birliği'nin bu alanlardaki deneyimi ve siyasi sermayesi anlaşmaya önemli katkılar sağlayabilir. Örneğin, AB'nin iş davranış çerçeveleri ve yabancı sübvansiyonlara ilişkin kuralları, CPTPP'nin ilgili hükümlerini tamamlayıcı nitelikte olabilir. Anlaşmanın "yaşayan bir anlaşma" niteliği sayesinde, AB'nin sürdürülebilirlik ve dijital standartlar gibi konularda teknik uzmanlık sunarak gelecekteki gelişmelere yön vermesi mümkündür.

Küresel Ticarete Aktif Rol

Hint-Pasifik bölgesi, ekonomik kuralların belirlendiği ve stratejik rekabetin yoğunlaştığı başlıca sahalardan biri haline geliyor. Avrupa Birliği açısından esas soru, yarın CPTPP'ye katılıp katılmayacağı değil; kenarda kalıp kalmayacağı ya da kendi çıkarları ve değerleriyle uyumlu çerçevelerin şekillendirilmesine katkı sunup sunmayacağı oluyor. AB, her alanda aktif olmuyor; ancak küresel ticaretin geleceğini etkileyen bu dinamik bölgede güvenilir ve yapıcı bir aktör olarak kalabilmesi için yeterli düzeyde çaba göstermesi gerekiyor. Odaklanmış iş birliği ve güvene dayalı ortaklıklarla CPTPP ile kurulan etkileşim, bu hedefe ulaşmak adına hem pratik hem de anlamlı bir yol sunuyor.

Kaynak: EUISS

Erişim: <https://www.iss.europa.eu/publications/commentary/momentum-not-membership-three-ways-eu-can-engage-into-pacific-trade>

Anahtar Kelimeler: CPTPP, Ekonomi, İş Birliği, Ticaret.

2. Moody's ABD Borç Notunu Düşürdü / CATO Institute (ABD)

Uluslararası finansal araştırmalar sağlayan ve ülkelerin kredi notlarını belirleyen Moody's; "Ardışık ABD yönetimleri ve Kongre, büyük yıllık mali açıkları ve artan faiz maliyetleri eğilimini tersine çevirecek tedbirler üzerinde anlaşmaya varamadı. Mevcut mali tekliflerin, zorunlu harcamalarda ve bütçe açıklarında önemli azalmalar sağlayacağına inanmıyoruz." açıklaması yaptı.

Moody's'in ABD kredi notunu düşürmesi şaşırtıcı değildir. Şaşırtıcı olan, Cumhuriyetçi Kongre'nin, halihazırda 20 trilyon dolarlık bir açıkla karşı karşıya kalırken, önümüzdeki 10 yıl içinde açığın 5 trilyon dolar daha artabileceğini tartışması bu hamleyi tetiklemiştir. Kredi notunun düşürülmesi uzun vadeli borç konusunda bir uyarı değil; aynı zamanda, sorumlu bir bütçeleme yapmaktan bile uzak bir siyasi sisteme yönelik açık bir eleştiridir. Yapısal olarak sağlam olmayan bir mali yol izlerken, ulusal borca %25 daha eklemek, uçuruma doğru hızlanıp bunu "ilerleme" olarak adlandırmak gibidir.

Not indirimi, piyasalara ve halka ABD'nin siyasi kurumlarının ülkenin maliyesini yönetme becerisine olan güvenin azaldığını gösteren bir sinyaldir. Eğer Kongre, aşırı hükümet borcu birikiminin yol açacağı tahvil piyasası krizi, daha yüksek borçlanma maliyetleri ve enflasyonist baskılar gibi olumsuz etkilerden kaçınmak istiyorsa, yasa yapıcıların artık "kazmayı bırakması" gerekiyor. Bu, daha fazla pervasız borçlanma genişlemesinin sona erdirilmesi, harcamaların ve borcun büyümesini kontrol eden sürdürülebilir bir mali çerçevenin oluşturulması ve Kongre'nin, aşırı harcamaların başlıca nedeni olan sağlık hizmetleri ve emeklilik hakları programlarında rota değiştirilmesini sağlayacak güvenilir bir mekanizma oluşturulması anlamına geliyor.

Kongre'nin, ekonomik olarak gerekli ancak politik olarak zorlu olan, uzun zamandır beklenen imtiyaz ve vergi açığı reformlarını başlatmak için bir bağımsız mali komisyon kurma zamanı gelmiştir. Kredi derecelendirme kuruluşlarının uyarılarını görmezden gelmek, onların ortadan kaybolmasını sağlamaz; yalnızca ülkeyi kaçınılmaz mali krize bir adım daha yaklaştırır.

Erişim: <https://www.cato.org/blog/moodys-downgrades-us-debt>

Anahtar Kelimeler: Borç, Bütçe, Moody's, Ekonomi.

3. E-ticaretin İstihdam Üzerindeki Etkisi: Singapur ve ASEAN Ülkelerinden Bulgular / ACI Perspectives (Singapur)

E-ticaretin ortaya çıkışı, geleneksel işletmeleri dönüştürerek birçok sektörde işgücü piyasası dinamiklerini önemli ölçüde etkiledi. Fiziki mağazalar çevrimiçi satışlarla artan rekabetle karşılaşırken, e-ticaretin yaygınlaşmasıyla artan talep; imalat ve lojistik gibi geleneksel sektörlerin yanı sıra yazılım mühendisliği ve finansal teknoloji gibi gelişmekte olan sektörlerde de iş fırsatlarını genişletiyor. Asya Rekabet Enstitüsü (ACI) tarafından yapılan yeni bir araştırma, e-ticaretin Singapur'daki endüstrilerde ve ASEAN-6 (Singapur, Malezya, Tayland, Filipinler, Endonezya, Vietnam) ülkelerinde istihdam üzerindeki etkisini ortaya koyuyor.

ASEAN bölgesi, yüksek internet kullanımı, büyüyen bir orta sınıf ve mobil öncelikli tüketici davranışları sayesinde küresel çapta en umut vadeden e-ticaret pazarlarından biri haline geldi. Singapur'da e-ticaret gelirleri, 2016 yılında 173,3 milyar \$ (Singapur Doları) iken, 2022'de 401,1 milyar \$'a yükseldi. En yüksek geliri elde eden sektörler Toptan ve Perakende Ticaret olurken, onu Bilgi ve İletişim Teknolojileri takip etti.

E-ticaretin Sektörler Arası İstihdam Katkısı

Endüstrilerin girdi-çıkıtlı bağlantıları yoluyla birbirine bağlı olması, e-ticaret büyüdükçe zincirleme istihdam etkileri oluşturuyor. ACI'nin çalışması, Leontief Ters Matrisi ve istihdam çarpanları kullanılarak, 2022'de Singapur'daki tüm sektörlerde 1 milyondan fazla işin e-ticaret faaliyeti tarafından desteklendiğini tahmin etti. Bu işlerin %72'si doğrudan çekirdek e-ticaret sektörlerinde istihdam edilirken, kalan 296.000 iş girdi sağlayan sektörler tarafından dolaylı olarak sağlandı. E-ticaret genişledikçe bu sektörler arası entegrasyon istikrarlı bir şekilde büyüdü; dolaylı istihdamın payı 2016 ile 2022 arasında %26,8'den %28'e yükseldi.

Toptan ve perakende ticaret, e-ticaretle ilgili istihdama en büyük katkıyı sağlarken, ikinci sıradaki Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) sektörü 2022 yılında tüm sektörler arasında en yüksek dolaylı payı sergiledi. İncelemeler, toptan ve perakende ticaret ile ulaştırma ve depolama, iş ve idari hizmetler ile rekreasyon ve topluluk hizmetleri arasında önemli bir girdi-çıkıtlı bağlantısı olduğunu ortaya koyuyor; bu da e-ticaret sektörünün verimli

lojistik ve müşteri hizmetlerine bağımlılığının altını çiziyor. Singapur'un kompakt ve birbirine bağlı hizmet sektörleri, e-ticaret yükselişinin istihdam üzerindeki etkisini yükseltti.

ASEAN-6 Ülkelerinde Mevcut Durum

Malezya, Tayland, Filipinler, Endonezya ve Vietnam gibi diğer ASEAN-6 ülkeleri, toptan ve perakende ticaret sektörlerinin emek yoğun yapısı nedeniyle Singapur'dan daha yüksek toplam istihdam çarpanlarına sahipken, dolaylı payları ise daha düşüktür. Bu ülkelerin dolaylı paylarının sektörel bileşimi de farklılık gösteriyor. Singapur'un hizmet odaklı ekonomisi ve gelişmiş teknolojik altyapısı, toptan ve perakende ticaret, ulaştırma ve depolama ile finans sektörleri arasında güçlü bir sinerji oluşturuyor.

Buna karşılık, diğer ASEAN-6 ekonomilerindeki toptan ve perakende ticaret sektörü daha az verimli olup, birincil ve ikincil sektörlerle daha iç içe geçmiş durumdadır; bu da modern ticari hizmetlerin daha az gelişmiş olduğunu gösteriyor. Güneydoğu Asya'daki diğer ekonomilerin ise dijital çağda daha yüksek katma değerli ekonomik faaliyetlere geçişi kolaylaştırmak amacıyla altyapıyı geliştirmeye ve işçilerin dijital katılımlarını artırmaya odaklanmaları gerekiyor.

Kaynak: Freepik

Erişim: <https://aciperspectives.com/2025/05/21/how-many-jobs-are-supported-by-e-commerce-evidence-from-singapore-and-asean/>

Anahtar Kelimeler: E-ticaret, Ekonomi, İstihdam, Singapur.

4. Çin'in İnşa Ettiği Dünyanın En Büyük Araç Taşıyıcısı Tarihi Bir Yolculuğa Çıktı / Global Times (Çin)

Çin'in yerli kaynaklarla inşa ettiği dev araç taşıyıcısı Anji Ansheng, uluslararası sularda yeni bir dönemi başlattı. 11 Ocak Perşembe akşamı Şangay'dan Avrupa'ya doğru yola çıkan gemi, yaklaşık 7.000 adet Çin menşeli aracı küresel pazarlara ulaştırmak üzere tarihi bir sefere imza attı. Bu önemli gelişme, Çin'in otomotiv devlerinden BYD'nin (Build Your Dreams) kısa süre önce denize indirdiği BYD Shenzhen adlı taşıyıcının rekorunu geride bırakarak ülkenin denizcilik alanındaki teknolojik üstünlüğünü bir kez daha gözler önüne serdi.

Tsinghua Üniversitesi Kamu Politikası ve Yönetimi Okulu Başkan Yardımcısı Prof. Gao Yuning, bu başarıyı "Çin'in orta ve yüksek teknoloji ürünleri üretimindeki olağanüstü gelişiminin somut göstergesi" olarak nitelendirirken, küresel ekonomideki tüm belirsizliklere rağmen ülkenin dış ticarete gösterdiği direncin altını çizdi. Anji Ansheng'in teknik özellikleri de bu iddiayı destekler nitelikte: 228 metre uzunluğu ve 37,8 metre genişliğiyle devasa boyutlara sahip olan gemi, 9.500 standart araç taşıma kapasitesiyle sektörde yeni bir standart belirliyor. Üst düzey enerji tasarruf teknolojileri ve akıllı düşük karbon sistemleriyle donatılan gemi, aynı zamanda geleceğin yakıt teknolojisi olarak görülen metanol yakıt sistemine uyumlu tasarımıyla sürdürülebilir deniz taşımacılığına öncülük ediyor.

Çin otomotiv sektörünün küresel başarısı, bu denizcilik hamlesini daha anlamlı kılıyor. SAIC (Shanghai Automotive Industry Corporation) verilerine göre şirket, 2024 yılı sonu itibarıyla uluslararası pazarlara toplam 5,5 milyon adet araç ihraç ederek ülkenin en büyük otomotiv ihracatçılarından biri olmayı sürdürdü. Çin Gümrük İdaresi'nin açıkladığı resmi veriler ise ülkenin toplam otomobil ihracatının 2024'te 6,4 milyon adete ulaştığını ve ikinci kez üst üste dünya liderliğini koruduğunu ortaya koydu. 2025'in ilk dört ayına ait istatistikler de bu büyümenin sürdüğünü gösteriyor: 1,93 milyon adetlik ihracat rakamı, bir önceki yılın aynı dönemine göre %6'lık bir artış anlamına geliyor.

SAIC bünyesindeki Anji Lojistik'in 2026 yılına kadar okyanus aşırı filo büyüklüğünü 22 gemiye çıkarma planı, Çin'in küresel otomotiv ticaretindeki iddiasını daha da pekiştiriyor. Batı Avrupa, Meksika, Güneydoğu Asya ve Orta Doğu gibi önemli ihracat pazarlarına

hizmet verecek olan bu filo, Çinli otomotiv üreticilerinin küresel varlığını güçlendirecek. Çin İletişim ve Ulaştırma Derneği uzmanlarından Xie Xiaowen, üreticilerin kendi taşıma filolarına sahip olmasının stratejik önemine dikkat çekerek, "Bu durum ihracat operasyonlarında istikrar sağlıyor, taşıma maliyetlerini düşürüyor ve ürünlerin yurtdışı müşterilere zamanında ulaşmasını garanti altına alıyor" dedi.

Bu gelişmeler ışığında, Çin'in sadece otomotiv üretiminde değil, lojistik altyapı ve deniz taşımacılığı teknolojilerinde de küresel bir lider olma yolunda kararlı adımlarla ilerlediği görülüyor. Anji Ansheng'in başarılı seferi, ülkenin bu alanlardaki teknolojik yetkinliğinin yanı sıra, sürdürülebilir çözümlere verdiği önemi de ortaya koyarak, Çin'in küresel tedarik zincirindeki konumunu güçlendiriyor.

Kaynak: Xinhua/Fang Zhe

Erişim: <https://www.globaltimes.cn/page/202505/1334191.shtml>

Anahtar Kelimeler: Çin, İhracat, Ticaret, Lojistik.

5. Her Dört Şirketten Biri Ofis Alanlarının Yeterince Kullanılmadığını Belir / IFO Institute (Almanya)

Almanya'da şirketlerin %26,3'ü, ofis alanlarının yeterince kullanılmadığını düşünüyor. Bu durum, giderek daha fazla şirketin ofis alanlarını küçültmesine yol açıyor. Mevcut

durumda şirketlerin %10,3'ü ofis alanlarını küçültmüş durumda ve %12,5'i ise önümüzdeki beş yıl içinde küçülmeyi planlıyor. IFO araştırmacısı Simon Krause, "Son anketimiz ile karşılaştırıldığında, küçülme eğilimi daha da artmış durumda. Bunun ana nedenlerinden biri, evden çalışma nedeniyle ofis alanlarının yeterince kullanılmamasıdır" dedi.

2024 yılı Ağustos ayından bu yana küçülmeye giden şirketlerin oranı %6,2'den %10,3'e çıkarken, küçülmeyi planlayanların oranı ise %8,3'ten %12,5'e yükseldi. Bazı şirketler halihazırda mevcut ofis alanlarını küçültmüş ve gelecekte de küçültmeye devam etmeyi planlıyor. Özellikle büyük hizmet şirketleri ofis alanlarını sıkça küçültüyor. %19,2'si zaten ofis alanlarını küçültmüş, %22,7'si ise önümüzdeki beş yıl içinde bunu yapmayı planlıyor. Bu oran, sanayi (%9,7'si bunu yapmış, %10,1'i planlıyor), perakende (%4,1 ve %8,2), inşaat (%1,3 ve %2,9) ve küçük şirketlerde (%6,6 ve %9,5) daha düşüktür.

Ofis kullanımına ilişkin yeni veriler, küçülmenin artmasının sebeplerini açıklıyor. Şu anda şirketlerin %26,3'ü ofis alanlarını yeterince kullanmadıklarını bildiriyor. Sadece %4,6'sı aşırı kullanım bildiriyor, %69,2'si ise ofis alanlarının uygun şekilde kullanıldığını düşünüyor. Özellikle reklamcılık ve pazar araştırması (%60,9), bilgi hizmetleri (%59,6), film ve televizyon (%59,4), IT (%53,4) ve telekomünikasyon (%49,5) gibi hizmet sektörleri, ofislerinin yeterince kullanılmadığını belirtiyor.

Krause, "Sonuçlarımız, birçok ofisin kullanım ihtiyacından daha büyük olduğunu gösteriyor. Pek çok şirket için bu durum, özellikle ekonomik zorlukların yaşandığı dönemlerde, alan gereksinimlerini yeniden değerlendirmek için bir neden teşkil ediyor. Bu dengesizlik, uyum sağlama baskısını artırıyor ve uzun vadeli kira sözleşmeleri nedeniyle ofis emlak piyasasını önümüzdeki yıllarda da meşgul edecek gibi görünüyor." dedi.

Erişim: <https://www.ifo.de/fakten/2025-05-16/jedes-vierte-unternehmen-meldet-zu-geringe-auslastung-der-bueroflaechen>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Ofis, Şirketler, Verimlilik.

6. Vietnam'ın ABD Tarifeleri ve Çin ile Ekonomik Bağları / Asia Pacific Foundation Of Canada (Kanada)

2 Nisan 2025 tarihinde ABD Başkanı Donald Trump, Vietnam'dan yapılan ithalata %46 oranında gümrük vergisi getirmesi Vietnam'ı ekonomik olarak zorlu bir duruma soktu. Vietnam, 90 günlük tarifeleri askıya alma sürecinde ABD ile müzakerelere başladı. Vietnam ekonomisi büyük ölçüde ABD'ye ihracat ve Çin'den gelen tedarik zincirlerine bağımlıdır. 2024 yılı itibarıyla Vietnam, ABD ile yapılan ticarete 170,6 milyar Kanada Doları (C\$) ticaret fazlası verirken, Çin ile yapılan ticarete ise 200 milyar C\$ ithalat ve 84,5 milyar C\$ ihracat miktarıyla büyük bir ticaret açığına sahip. Çin, Vietnam'ın en büyük ticaret ortağı ve üretim girdileri için temel tedarikçisidir.

Vietnam, ABD-Çin gerilimini azaltmak amacıyla çeşitli adımlar attı; Trump'ın tarifelerinden önce, ABD ihracatındaki vergileri düşürmeye yönelik planlar açıkladı ve Çin ürünlerinin Vietnam üzerinden ABD tarifelerinden kaçtığına dair endişelere karşı sıkı düzenlemeler getirdi. Ancak, Çin ile derin ticari bağlara sahip olması nedeniyle, Vietnam'ın bu tavizleri Çin ile olan ilişkilerini zora sokabilir.

Kaynak: STR/APF

Vietnam, ticaret ortaklıklarını çeşitlendirme çabalarının bir sonucu olarak 17 serbest ticaret anlaşmasında yer aldı. 2024 yılı itibarıyla Vietnam, ASEAN'a 46,7 milyar C\$ değerinde mal ihraç etti. Ancak ASEAN pazarları ABD ve Çin'e kıyasla daha küçük ve daha düşük alım gücüne sahiptir.

Vietnam ayrıca Kanada, Japonya ve Güney Kore gibi orta ölçekli güçlerle ilişkilerini derinleştiriyor. 2023 yılında, Vietnam'ın Kanada ile ticareti 14,1 milyar C\$'a ulaştı ve her iki ülke de CPTPP üyesidir. Güney Kore, Vietnam'ın ikinci en büyük yatırımcısı olurken, 2024 yılı itibarıyla Güney Kore ile 209 milyar C\$'lık bir ticaret hacmi hedefliyor. Ayrıca Vietnam, Japonya ve Hindistan ile de ticaretini artırmak için iş birlikleri yapıyor.

Erişim: <https://www.asiapacific.ca/publication/walking-trade-tightrope-vietnams-approach-us-tariffs>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, Tarifeler, Ticaret, Vietnam.

7. Ukrayna Savaşı'nın Üçüncü Yılı: Rusya'ya Yönelik Yaptırımlar Etkili mi? / Council on Foreign Relations (ABD)

Ukrayna Savaşı'nın başladığı ilk günden bu yana ABD, Rusya'ya yönelik küresel finans sisteminden izole etme, enerji ve askeri gücünü azaltma gibi çeşitli yaptırımlar uyguladı. ABD ilk olarak Moskova'nın Rus rublesinin değerini korumak için döviz varlıklarını kullanmasını önlemek adına Rus merkez bankasına ait 5 milyar dolarlık rezervi dondurdu. Ayrıca en büyük Rus bankasını ve birkaç bankayı SWIFT sisteminden çıkardı. ABD, enerji konusunda Rusya'yı kısıtlama adına çeşitli önlemler aldı. Rusya, Ukrayna Savaşı başlamadan önceki yıl 240 milyar doların üzerinde enerji ihracatı gerçekleştirirken, bunun yaklaşık yarısını sadece petrol ihracatı oluşturdu.

ABD, 2022 yılı mart ayında Rus ham petrolü, LNG'si ve kömürünü ithal etmeyi yasaklarken, ülkesinde faaliyet gösteren Rus enerji şirketlerinin yatırımlarını kısıtladı. Ayrıca, Rusya'dan zenginleştirilmiş uranyum ithalatını da yasakladı. Askeri alanda Rusya'ya uçak ekipmanı ve yarı iletkenler dahil olmak üzere yüksek teknoloji ürünlerin ihraç edilmesi yasaklandı. Ayrıca, diğer ülkelerin ABD teknolojisini kullanarak ürettiği malların da Rusya'ya ihracı yasaklandı.

ABD'nin şu ana kadar uyguladığı yaptırımlar Rus ekonomisini çökertme konusunda başarılı olmasa da uzmanlar, yaptırımların artırılarak ve yaptırımları delen unsurların

engellenerek Rusya'nın yıpratılabileceğini, savaşı bitirmek için baskı oluşturulabileceğini belirttiler.

ABD'nin yanı sıra Rusya'ya yaptırım uygulayan diğer bir güç ise AB oldu. AB, Ukrayna Savaşı başlamadan önce kritik oranda Rus enerjine bağımlı durumdaydı. AB'de tüketilen doğal gazın yaklaşık %40'ı, ham petrolün ise üçte biri Rusya'dan gelmekteydi. 2022 yılında Rus petrolüne kısıtlama getirilirken, 2023 yılında ise Rus dizel ve benzin rafine ürünlerine yasak getirildi. AB, 2025 yılında Rusya'dan doğal gaz ithalatını en geç 2027 yılına kadar tamamen sona erdirmeye hedefini vurguladı.

ABD ve AB'nin uyguladığı yaptırımlar ilk başta Rus ekonomisine kısmen zarar verdi ancak beklendiği gibi bir ekonomik çöküş yaşanmadı. IMF'nin tahminlerine göre 2024 yılında Rusya'nın GSYH'si %3,6 arttı ve bu tahmin ABD ve birçok Batı ekonomisine kıyasla oldukça yüksek bir oran. Bazı uzmanlar yaptırımların asıl amacının Rusya'ya bir mesaj vermek olduğunu dile getirse de diğer uzmanlar yaptırımların giderek daha etkili olacağını ve Rusya'ya zarar vereceğine inanıyor.

Başta Trump olmak üzere Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, Putin'i masaya çekmek için Rusya'ya yönelik yaptırımları artırmaya hazır olduklarını ifade etti. Uzun uğraşlar sonucunda ülkeler İstanbul'da görüşmek üzere anlaştılar ancak liderler toplantıya katılmadı. Önümüzdeki süreçte ABD ve AB'nin Ukrayna Savaşı'nı sona erdirmek adına baskı yapmaya devam edeceği belirtildi.

Erişim: <https://www.cfr.org/in-brief/three-years-war-ukraine-are-sanctions-against-russia-making-difference>

Anahtar Kelimeler: AB, ABD, Rusya, Yaptırım, Ekonomi.

8. Avrupa'da Yavaş Büyüme: Yüksek Belirsizlik Ortamında Ekonomik Görünüm / Kiel Institute For The World Economy (Almanya)

AIECE, iki yılda bir yayımladığı Genel Raporu'nda jeopolitik çatışmalar, Ukrayna Savaşı ve öngörülemeyen ABD ticaret politikalarını nedeniyle yavaşlayan küresel büyümeye dikkat çekiyor. IMF ve OECD 2025-2026 yıllarında küresel büyümenin %3 olacağını tahmin

ediyor. Raporda, AB GSYH'sinin 2025 yılında %1,2 ve 2026 yılında %1,5 büyümesi öngörülüyor. Euro Bölgesi GSYH büyüme oranının ise 2025 yılı için %1,0 ve 2026 yılı için %1,3 olacağı tahmin ediliyor.

Avrupa'da ülkeler arasında büyüme oranları oldukça dengesizdir. İrlanda, İspanya ve Yunanistan dinamik bir büyüme gösterirken Almanya, Fransa ve İtalya geride kalmaktadır. Ülkelerin artan savunma harcamaları ve kamu yatırımları bir miktar ivme kazandırsa da mevcut jeopolitik sıkıntılar ve ticari gerilimler aşağı yönlü riskler oluşturuyor. AIECE üye ülkeleri arasında da ekonomik performanslar farklılıklar gösteriyor.

Norveç ve Avusturya'nın 2025 yılında negatif GSYH büyüme oranları görmesi beklenirken, Hırvatistan, Polonya, İspanya, Macaristan ve İrlanda gibi ülkelerin ise özellikle özel tüketimde güçlü büyüme kaydetmesi bekleniyor. Ülkelerin yatırım eğilimleri de oldukça karışıktır. Bazı ülkeler AB fonlarından yararlanırken, diğer ülkeler de rekabet gücü sorunları ve dış talep nedeniyle çeşitli zorluklarla karşılaşılıyor.

Kaynak: EdNurg

Erişim: <https://www.ifw-kiel.de/publications/news/sluggish-growth-in-europe/>

Anahtar Kelimeler: Büyüme, Ekonomi, Tahmin.

B. POLİTİKA

1. Avrupa Birliği ve MENA Bölgesi İlişkilerinin Yeniden İnşası: Yeni Bir Dönem İçin Fırsatlar ve Zorluklar / Centre for European Policy Studies (Belçika)

Avrupa Birliği'nin son dönemde MENA (Orta Doğu ve Kuzey Afrika) bölgesiyle olan ilişkileri, beklenen stratejik derinlikten uzak kalmıştır. Özellikle göç yönetimi konusundaki tek boyutlu yaklaşımlar ve bölgesel krizlere yönelik tutarsız politikalar, AB'nin bölgedeki etkinliğini önemli ölçüde zayıflatmıştır. Bununla birlikte, AB hâlen MENA ülkeleri için en önemli ticari partner, başlıca yatırım kaynağı ve kalkınma iş birliğinin temel aktörü konumundadır.

Güncel koşullar altında önerilen yeni EuroMed Paketi, ilişkilerin yeniden yapılandırılması için kritik bir dönüm noktası teşkil ediyor. Bu bağlamda, iki taraf arasındaki ortaklık anlaşmalarının güncellenmesi ve 21. yüzyılın gerekliliklerine uygun hale getirilmesi acil bir ihtiyaç olarak öne çıkıyor. Göç yönetimi politikalarının revize edilerek yasal hareketlilik kanallarının genişletilmesi, insan kaynaklarının verimli kullanımı açısından büyük önem kazanıyor.

Enerji alanında karşılıklı bağımlılık, ilişkilerin geleceği açısından stratejik bir öneme sahiptir. Yenilenebilir enerji kaynakları, yeşil hidrojen teknolojileri ve enerji verimliliği projeleri, iş birliğinin derinleştirilebileceği öncelikli alanlar arasındadır. Altyapı yatırımlarının artırılması ve finansman mekanizmalarının çeşitlendirilmesi, ekonomik entegrasyonun güçlendirilmesi açısından önemlidir.

Bölgesel iş birliği mekanizmalarının etkinleştirilmesi hususu, ilişkilerin kurumsal çerçevesinin sağlamlaştırılması bakımından hayati önem taşımaktadır. Akdeniz Birliği'nin yeniden yapılandırılması ve Körfez ülkeleriyle iş birliğinin sistematik hale getirilmesi, bölgesel istikrarın tesis edilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

İsrail-Filistin meselesine yönelik dengeli ve tutarlı bir politika benimsenmesi, AB'nin bölgedeki güvenilirliğinin yeniden tesis edilmesinde belirleyici rol oynayacaktır. Suriye

ve Libya gibi kriz bölgelerinde etkin diplomasi faaliyetlerinin yürütülmesi ve üye devletler arasında politika uyumunun sağlanması, AB'nin bölgesel aktör olarak etkinliğini artıracaktır.

Sonuç olarak, yeni EuroMed Pakti'nin başarısı, AB'nin geçmiş deneyimlerden çıkarımlar yaparak daha kapsayıcı, adil ve uzun vadeli bir strateji benimsemesine bağlıdır. Bu süreçte karşılıklı saygı ve çıkar dengesine dayalı yeni bir iş birliği modelinin inşası hem AB hem de MENA ülkeleri açısından kalıcı istikrar ve refahın teminatı olacaktır.

Kaynak: Vecteezy

Erişim: <https://www.ceps.eu/a-new-euromed-pact-could-reinvigorate-eu-mena-relations/>

Anahtar Kelimeler: AB, MENA, İş Birliği.

2. Neden Avrupa'nın Güney Kafkasya'da Türkiye'ye İhtiyacı Var?/ Carnegie Europe (Belçika)

Avrupa Birliği'nin Dış Politika Şefi Kaja Kallas, Birliğin Güney Kafkasya'ya yaklaşımını yenilemek ve bölgenin Avrupa yörüngesinde kalmasına yönelik çalışmalarını hızlandırdı. Avrupa'nın Güney Kafkasya'da yer alan Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan'a yönelik

yaklaşımı çoğunlukla geçici olurken, uzun soluklu ve tutarlı bir bölgesel anlaşmadan yoksundu.

Rusya'nın 2022 yılında Ukrayna'ya saldırı gerçekleştirmesi ile AB bölgedeki etkisini canlandırmış, sadece Moskova'nın etkisini sınırlamak için değil aynı zamanda Güney Kafkasya ülkelerini destekleyerek bölgedeki mücadelede önemli bir rol almayı hedeflemiştir.

İran ve İsrail arasında artan gerginliklerin belirginleşmesi, Orta Doğu, Orta Asya ve Karadeniz arasında artan ekonomik ilişkiler Türkiye'yi önemli bir aktör haline getiriyor. Türkiye, Hazar enerjisinin Avrupa'ya geçişinde önemli bir transit merkez rolü oynarken, Güney Kafkasya, Orta Asya ve Batı arasında stratejik enerji ve ulaşım projelerinde köprü görevi görüyor. Türkiye'yi göz ardı etmek bölgedeki tartışmaları artıracak ve AB'nin bölgeye entegrasyonunu zedeleyecektir.

Kaynak: Getty

Türkiye, Avrupa'nın güvenlik tartışmalarında önemli bir unsur olurken, NATO'daki pozisyonu, Karadeniz Tahıl Koridoru ve Suriye'deki sorunlarda ortaya koyduğu etki Ankara'nın önemini gözler önüne seriyor. Uzmanlar, AB ve Türkiye'nin Güney Kafkasya'da ortak bir zemin bulabileceğini, karşılıklı olarak olumlu sonuçlar elde edilebileceğini düşünüyor. Bölgedeki en büyük sorunlardan birisinin ise Azerbaycan ve

Ermenistan arasında yaşanan savaş ve daha sonrasında devam eden barış anlaşması süreci olduğu belirtiliyor.

Ticaret ve ulaşım rotası olan, Orta Asya ve Güney Kafkasya'yı Avrupa'ya Karadeniz ve Türkiye üzerinden bağlayan Orta Koridor, AB ve Türkiye için stratejik bir ortaklık imkânı sunuyor. Hem Brüksel hem de Ankara Orta Koridoru Rusya'nın kontrolü altında olan yapılara alternatif olarak görüyor. Sonuç olarak AB ve Türkiye, Güney Kafkasya'daki üç ülkenin bölgesel entegrasyonuna yönelik ortak çıkarlara sahiptir. Ankara ve Brüksel, Türkiye'nin toplantı kapasitesini, AB'nin ise siyasi ve mali kaynaklarını kullanarak bölgesel diyalogu ve güven artırıcı önlemleri birlikte önerebilir ve destekleyebilir.

Erişim: <https://carnegieendowment.org/europe/strategic-europe/2025/05/why-the-eu-needs-turkey-in-the-south-caucasus?lang=en¢er=europe>

Anahtar Kelimeler: AB, Güney Kafkasya, Türkiye, Ortaklık.

3. Trump-Ramaphosa Beyaz Saray Görüşmesinin Ardındaki Gerilim / Council on Foreign Relations (ABD)

Güney Afrika Devlet Başkanı Cyril Ramaphosa'nın Beyaz Saray ziyareti, iki ülke arasındaki derinleşen diplomatik krizin gölgesinde gerçekleşti. Son aylarda ABD yönetiminin attığı adımlar ilişkileri ciddi şekilde gerdi: Güney Afrika'ya sağlanan dış yardımlar kesildi, mevcut ticaret anlaşmasının geleceği belirsizleşti ve %30 oranında yeni gümrük vergilerinin uygulanacağı belirtildi.

Bunlara ek olarak, Güney Afrika'nın Washington büyükelçisinin sınır dışı edilmesi ve ülke yönetiminin sözde bir soykırıma kayıtsız kalmakla suçlanması, gerilimi daha da artırdı. Ramaphosa yönetimi, zorlu diplomatik ortamda denge kurmaya çalışıyor.

Bir yandan Trump yönetiminin baskılarına karşı dirençli bir duruş sergilerken, diğer yandan ekonomik çıkarları korumak için diyalog kanallarını açık tutuyor. Ancak Trump'ın Güney Afrika'daki soykırım hakkında sahte belgeler ile konuşması iki ülke arasındaki ilişkilerin geleceğinde sorunların devam edebileceğini gösteriyor.

Bu sürecin sonuçları, iki ülke ilişkilerini aşan bazı etkilere neden olabilir. Trump'ın tarife uygulamaları sadece Güney Afrikalı şirketleri değil aynı zamanda orada faaliyet gösteren Amerikalı şirketleri etkileyecektir. Bu tutum Güney Afrika'yı Rusya ve Çin ile daha da yakınlaştırabilir.

Kaynak: Kevin Lamarque

Erişim: <https://www.cfr.org/blog/tensions-behind-trump-ramaphosa-white-house-meeting>

Anahtar Kelimeler: ABD, Güney Afrika, Soykırım, Yatırım.

4. Bir Trilyon Dolarlık Tercih: Askeri Harcamalar ve Toplumsal İhtiyaçlar/ Institute For Policy Studies (ABD)

Başkan Trump, 2026 mali yılı için 1,01 trilyon dolarlık rekor bir savunma bütçesi talep etti. Ancak bu bütçe, ülkenin temel güvenlik ihtiyaçlarını karşılayan federal kurumlar ve sosyal hizmetler alanındaki kesintilerle çelişiyor. ABD, dünya çapında askeri üslerin %90'ından fazlasını işletiyor, küresel silah ticaretinin %43'üne hükmediyor ve en büyük silah satıcısı konumunda bulunuyor. Pentagon, denetlenmeyen tek federal kurum olmasına rağmen, diğer dokuz ülkenin toplamından daha fazla harcama yapıyor.

ABD'nin silah sattığı ülkeler çoğunlukla otoriter hükümetler ve bu silahlar, insan hakları ihlallerine katkı sağlıyor. Örneğin, Gazze'deki saldırılar ve Sudan'daki vekalet savaşları bu duruma örnek teşkil ediyor.

Pentagon müteahhitleri rekor sübvansiyonlar alırken, birçok Amerikalı temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanıyor. Dünyanın en zengin ülkesi olmasına rağmen, ABD'de eğitim ve sağlık sonuçları en düşük, çocuk yoksulluğu oranı ise en yüksek seviyededir. Peki, 1,01 trilyon dolarlık bu yatırım, aileler ve topluluklar için nasıl kullanılabilirdi? Bu devasa bütçe, örneğin:

- Ulusal hemşire açığını kapatmak için 350.328 kayıtlı hemşire istihdam edebilir (44,5 milyar dolar).
- Ülkedeki dört milyon sigortasız çocuğun tamamına sağlık sigortası sağlayabilir (11,5 milyar dolar).
- Her yıl tahliye edilen 3,9 milyon Amerikalı ve 653.000 evsiz için uygun fiyatlı konut sunabilir (37,5 milyar dolar ve 6,3 milyar dolar).
- Çocuk Vergi Kredisini tamamen iade edilebilir hale getirerek 1,5 milyon çocuk yoksulluktan kurtarabilir (30 milyar dolar).
- Ulusal öğretmen açığını kapatmak için 407.000 ilkokul öğretmeni istihdam edebilir (39,5 milyar dolar).
- 3,9 milyon 2025 lise mezununun tamamına dört yıllık burs sağlayabilir (152 milyar dolar).
- Daha güvenli içme suyu için ülke çapında kurşun boruları değiştirebilir (47 milyar dolar).
- Daha hızlı ve temiz ulaşım için ülke çapında yüksek hızlı demiryolu inşa edebilir (205 milyar dolar).
- 20 milyon Amerikalının tıbbi borcunu silebilir (220 milyar dolar).
- 350.000 temiz enerji işi oluşturabilir (60,30 milyar dolar).
- ABD'deki 127,4 milyon hanenin tamamına 1.000 dolarlık bir çek göndererek yaşam maliyeti krizine yardımcı olabilir (127,4 milyar dolar).

Erişim: <https://ips-dc.org/the-trillion-dollar-trade-off-war-weapons-vs-basic-needs/>

Anahtar Kelimeler: Bütçe, Harcama, Pentagon, Trump.

5. Jeopolitik Gerginlikler ve Fon Kesintileri Barış Operasyonlarını Etkiliyor / Stockholm International Peace Research Institute (İsveç)

Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün yayınladığı analize göre çok taraflı barış operasyonlarında görevlendirilen personel sayısı 2015 ile 2024 yılları arasında %40'ın üzerinde azaldı. 2024 yılında dünya çapında 36 ülke ve bölgede 61 çok taraflı barış operasyonu gerçekleştirildi. Bu barış operasyonlarının 21'i Sahra Altı Afrika'da, 19'u Avrupa'da, 14'ü Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da, 4'ü Amerika'da ve 3'ü Asya ve Okyanusya'da yapıldı.

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla 57 barış operasyonunda 94.451 uluslararası personel konuşlandırıldı. Görevlendirilen personel sayısı 2015 yılına kıyasla (161.509) %42, 2023 yılına kıyasla (100.568) %6 daha azdır. 2024 yılında barış operasyonlarında görevlendirilen personellerin yaklaşık dörtte üçü (%74 – 69.913) Sahra Altı Afrika'da konuşlandırılırken, %15'i (14.498) MENA'da, %9'u (8.898) Avrupa'da, %1'i (828) Amerika'da, %0,3'ü (314) Asya ve Okyanusya'da konuşlandırıldı.

Birleşmiş Milletler (BM) Konseyi içerisindeki jeopolitik gerginlikler çok taraflı barış operasyonlarını olumsuz etkilemeye devam ediyor. Küresel ölçekte çatışma ortamlarının artmasına rağmen yeteri kadar barış operasyonunun gerçekleştirilememesi eleştiriliyor. Uzmanlar, mevcut koşulların devam etmesi halinde artık çatışan tarafların BM'ye olan güvenlerinin azalacağı ve çözüm için başka yollara başvurabileceklerini dile getiriyor.

2024 yılında yaşanan finansman kısıtlamaları BM'nin barış operasyonlarını ciddi şekilde zorladı. Çin, ABD ve diğer devletlerin ödemelerinde yaşanan gecikme veya eksik ödeme sebebiyle BM'nin barış operasyonu bütçesinde likidite krizi oluştu ve operasyonlar etkilendi.

Erişim: <https://www.sipri.org/media/press-release/2025/peace-operation-deployments-fall-40-per-cent>

Anahtar Kelimeler: BM, Güvenlik, Barış, Operasyon.

6. Rusya'nın Enerji Dönüşümü: Hindistan, Çin'in Yerini Alarak Önemli Bir Enerji Müttefiki Oldu / Observer Research Foundation (Hindistan)

Çin, yaptırımlara maruz kaldığı dönemde Rus ham petrolünün büyük alıcısı olmuş ve o dönemde Rusya'nın enerji gelirlerini artırarak Ukrayna Savaşı'nda güçlü duruşunu korumasında yardımcı olmuştur. Ancak, Çin'in enerji kaynaklarını çeşitlendirme yoluna gitmesi ve LNG (sıvılaştırılmış doğal gaz) alımlarında pazarlıklarını sıkı tutması Rusya için sorun oluşturmuştur. Hindistan ise hem büyük bir enerji ithalatçısı hem de Rusya'nın en stratejik enerji ortağı olarak ortaya çıkmıştır.

Çin, 2020 yılından sonra Rusya'nın en önemli enerji ithalatçısı oldu. 2024 yılında ise Rusya, Çin'in en büyük ham petrol tedarikçisi olurken satış hacmi 108 milyon metrik tonun (MMT) üzerine çıktı. Çin, bir süredir Rusya'dan doğal gaz fiyatlarını yerel fiyat seviyelerine indirmesini talep etse de bu seviyeler Avrupa'ya satılan seviyelerin oldukça altında kalmakta. Bu duruma rağmen Rusya'nın Çin'e LNG ihracatı %3,3 artarak 8.3 MMT'ye çıktı.

Kaynak: Getty

Son yıllarda Rusya'nın önemli bir enerji müşterisi olarak ortaya çıkan Hindistan, 2025 yılında günlük petrol ithalatını 2 milyon varile yaklaştırarak Rusya'nın en büyük petrol alıcısı konumuna geldi. Hindistan rafineleri yalnız ham petrol ithal etmekle kalmadı, rafine edilmiş ürünleri Avrupa'ya yeniden ihraç ederek Moskova'ya uygulanan yaptırımların hafifletilmesini sağladı ve aynı zamanda Rusya'ya yabancı para akışını da

sağlamış oldu. 2022 yılında Rusya'ya uygulanmaya başlayan yaptırımlardan sonra Hindistan Rusya'dan ithal ettiği ham petrol miktarını on kat artırdı.

Rusya, kısa vadeli mali ihtiyaçlar ve OPEC+ fiyat hedefleri arasında sıkışırken, bloğun yönünü şekillendirmek için mücadelesine devam ediyor. Petrol piyasasındaki zorluklar jeopolitik unsurlardan ciddi şekilde etkilenirken, Rusya'nın ekonomik açıdan rahatlayabilmek için Hindistan ile olan ilişkilerini artırması gerektiği belirtiliyor.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/russia-s-energy-pivot-india-replaces-china-as-key-energy-ally>

Anahtar Kelimeler: Hindistan, Rusya, Enerji, Ham Petrol.

7. Güney Kore ve Hint-Pasifik İlişkileri / Korea Institute for International Economic Policy (Güney Kore)

Güney Kore 3 Haziran'da yapılacak başkanlık seçimlerine hazırlanırken, bir sonraki yönetimin hem iç hem dış politikada nasıl bir yol çizeceği merak konusu oldu. ABD Başkanı Trump'ın ittifaklarına karşı tek taraflı yaklaşımı ve ABD-Çin rekabetinin etkilediği küresel ortamda yeni Güney Kore Başkanı'nı karmaşık bir politik süreç bekliyor. Güney Kore, son iki dönemde Hint-Pasifik bölgesinde etkinliğini derinleştirme adına çeşitli atılımlar yaptı. Yeni Güney Politikası (NSP) aracılığıyla ASEAN ve Hindistan'a erişimi artıracak adımlar atıldı.

NSP, Güney Kore'nin stratejik angajmanını Kuzeydoğu Asya'nın ötesine genişletti, ancak kapsamı nispeten dar kaldı. Politika kapsamında sadece Güneydoğu Asya ve Hindistan'a odaklanılırken, ekonomik ortaklıkların artırılmasına yönelik çalışmalar yapıldı. Yeni gelecek yönetimin bu stratejileri koruyacak mı yoksa farklı stratejiler mi geliştireceği sorusu sorulmaya başlandı.

Güney Kore için ASEAN ile olan stratejik ortaklığı derinleştirmek temel bir öncelik meselesi olmaya devam ediyor. Güney Kore, ASEAN'ın çok taraflı iş birliğini canlandırma ve ASEAN liderliğindeki platformlar aracılığıyla bölgesel istikrar çabalarına destek olabilir. Ayrıca ekonomi açısından, ASEAN-Güney Kore Serbest Ticaret Anlaşması'nı

(AKFTA) büyütür ve Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık'ın (RCEP) etkili bir şekilde uygulanmasını sağlayarak tedarik zinciri ağlarının güvenliğini ve dayanıklılığını güçlendirmesi gerekiyor.

Güney Kore, kurallara dayalı çok taraflı düzeni korumak adına benzer düşünce yapısına sahip ülkeler ile ortaklıklarını geliştirmeye devam etmelidir. Japonya, bölgesel ticaret mimarisini canlandırma noktasında önemli bir ortak olarak öne çıkıyor. Güney Kore ve Japonya gelişmiş ihracat odaklı ekonomik güç olarak, yüksek standartlı ticaret anlaşmaları yapma ve stratejik kaynaklar için tedarik zincirlerini güvence altına alma hususunda ortak çıkarlara sahiptir.

Avusturalya'da bölgedeki önemli ülkelerden biridir. Güvenilir bir bölgesel aktör ve açık ticaretin savunucusu olarak Avustralya, Güney Kore ile özgür ve kurallara dayalı bir ekonomik düzen konusunda ortak çıkarlara sahiptir. Kritik mineraller ve temiz enerji gibi alanlar stratejik iş birliği için önemli bir potansiyel sunuyor. Avustralya, Güney Kore ve Japonya arasındaki iş birliği, Hint Pasifik'te çok taraflı mimarinin yeniden inşasında önemli rol oynarken, aynı zamanda ABD yardımlarının azaldığı dönemde oluşabilecek sorunları azaltmada önemli bir unsur oluyor.

Kaynak: KIEP

Erişim: https://www.kiep.go.kr/gallery.es?mid=a20308000000&bid=0008&list_no=11857&act=view

Anahtar Kelimeler: Güney Kore, Asya, İş Birliği, ASEAN.

C. ÇEVRE

1. İspanya'daki Elektrik Kesintisi ve Yenilenebilir Enerjinin Maliyetleri / Mises Institute (ABD)

İspanya'da yaşanan ve oldukça fazla konuşulan elektrik kesintisi, yenilebilir enerji savunucuları ve karşıtları arasında çeşitli tartışmalara neden oldu. Karşıtlar, yaşanan kesintinin ülkedeki rüzgâr türbinleri ve güneş enerjisi santrallerinden oluştuğunu iddia ederken, savunucular ise sorunun nükleer santrallerden kaynaklandığını, güneş ve rüzgâr santrallerinin elektriğin yeniden sağlanmasında önemli katkıda bulunduğunu belirttiler.

Uzmanlar, elektriğin açık pazarda alınıp satılan bir meta olduğunu belirtirken, elektriği diğer metallerden ayıran en önemli unsur ise üretildiği anda satılması gerekliliğidir. Piyasada elektrik arzı aniden üretilirken, elektrik şebekesinin elektrik talebini gerçek üretimle karşılaması oldukça kritiktir. İspanya'da yaşanan elektrik kesintisi ise tam olarak bu sebepten, şebekede yaşanan frekans düşüşünden kaynaklanmıştır.

Böyle durumlarda enerji tedarikini sübvansede edebilecek alternatif enerji kaynaklarının varlığı kritik önem arz ediyor. Nükleer veya kömür santrallerinden ziyade doğal gaz ve yenilenebilir enerji kaynakları bu desteği sağlayabilir. Öngörülemez talep artışları ve üretim miktarları şebekedeki elektrik akışını etkilemekte ve kesinti gibi sorunlara sebep olabilmektedir.

Yenilebilir enerji kaynaklarıyla alakalı en büyük sorun öngörülemez olmalarıdır. Günümüzde birçok Avrupa ülkesinin ana elektrik kaynağını yenilebilir enerjinin oluşturması bazı soruları da beraberinde getiriyor. 16 Nisan tarihinde İspanya, mevcut elektrik talebinin tamamını yenilebilir enerji kaynakları ile karşılayabilmesine rağmen yaşanan elektrik kesintisi akıllarda soru işareti bırakmıştır.

Yenilenebilir enerji kaynaklarında elektrik üretim maliyetinin sıfır olması elektrik operatörleri için bir avantaj olarak görülse de operatörler, sürdürülebilir ve güvenilir kaynaklar ile elektrik akışını devam ettirmek isterler. Ancak, operatörlerin istekleri ile

yenilenebilir enerji kaynakları tam olarak uyuşmaz. Uzmanlar, Avrupa elektrik piyasasındaki elektrik fiyatlama problemleri, piyasaya yapılan müdahaleler ve teknik sorunların giderilmesi gerektiğini, aksi takdirde benzer vakaların gelecekte de görülebileceği konusunda uyarıda bulunuyorlar.

Kaynak: Mises

Erişim: <https://mises.org/mises-wire/spanish-blackout-and-costs-renewable-energy>

Anahtar Kelimeler: Avrupa, Elektrik, Yenilenebilir Enerji.

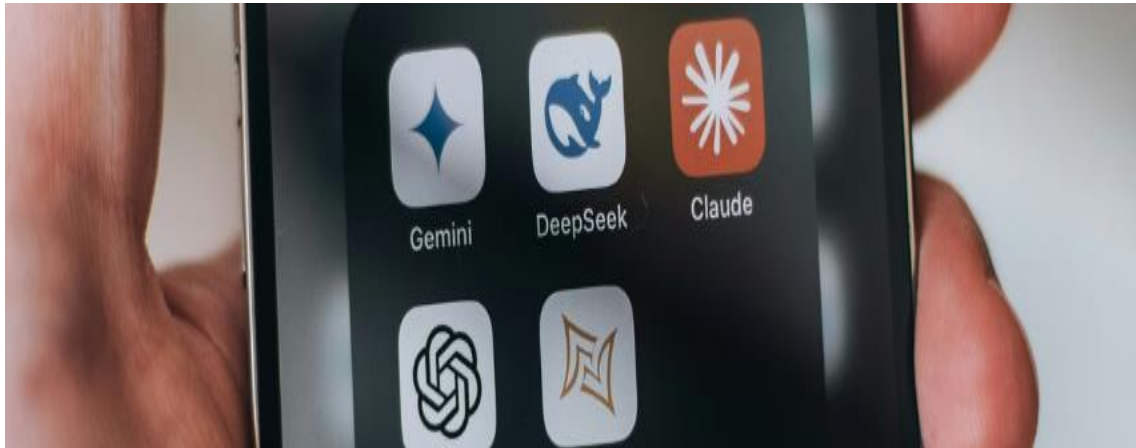
2. Yapay Zekâ En Büyük Enerji Tüketicisi Olma Yolunda / Vrije Universiteit Amsterdam (Hollanda)

Teknolojik gelişmelerin hızlanması yapay zekâ kullanımı giderek artırırken, bu durumun neden olduğu enerji tüketimindeki yükseliş nispeten görünmez kalıyor. Uzmanlar, yapay zekânın dijitalleşen dünyada en büyük enerji tüketicilerinden biri olma yolunda emin adımlarla ilerlediğini dile getiriyorlar. İşletmeler ve tüketiciler günlük yaşantıda işlerini kolaylaştırma ve zaman tasarrufu sağlama amacıyla giderek daha fazla sohbet robotlarını, arama motorlarını ve çeviri gibi yapay zekâ araçlarını kullanıyor. Arka planda yapay zekânın hızlı bir şekilde istenen talepleri yerine getirmesi adına binlerce çip

çalışarak muazzam bir bilgi işlem gücü sağlıyor. Uzmanlar, Google, OpenAI ve Microsoft gibi büyük teknoloji şirketlerine ait yapay zekâ sistemlerinin enerji kullarımlarına ilişkin yeterli ilginin gösterilmemesini eleştiriyorlar. Google, 2022 yılında yapay zekâ enerji tüketiminin %10 ila %15 arasında olduğunu belirtmiş ancak o tarihten sonra güncel bir bilgi paylaşmamıştır.

Dünyanın en büyük çip üreticilerinden AMD ve NVIDIA, 2023-2024 döneminde yapay zekâya güç veren beş milyon adet grafik kartı satışını gerçekleştirmiştir. Küresel çapta kullanımda olan çip modüllerinin 3 ila 5,2 gigawatt aralığında bir tüketim gerçekleştirdiği tahmin ediliyor. Veri merkezlerinde ihtiyaç duyulan soğutma sistemleri de bu enerji tüketimine eklendiğinde toplam enerji kullanımının 9,4 gigawatt'a yükselmesi bekleniyor. 9,4 gigawatt enerji tüketimi neredeyse Hollanda'nın tüm elektrik tüketimine eşdeğerdir. 2025 yılında çip üretim kapasitesinin iki katına çıkacağı tahmin edilirken, enerji tüketim miktarının da 23 gigawatt'a yükselerek küresel dijital altyapıdaki en büyük enerji tüketicilerinden biri haline gelmesi bekleniyor.

Mevcut durumda veri eksikliği sebebiyle yapay zekânın enerji tüketimi hakkında net bir resim çizilemese de önümüzdeki yıllarda bu konu hakkında çalışmaların yapılması önem ifade ediyor. Yapay zekâ teknolojilerinin gelişmesi ve enerji tüketiminin artması ile başta CO² emisyonunun yükseleceği ve iklim değişikliği sorununa negatif katkı yapacağı belirtiliyor.

Kaynak: Vu

Erişim: <https://vu.nl/en/news/2025/ai-rapidly-on-its-way-to-becoming-the-largest-energy-consumer>

Anahtar Kelimeler: Enerji, Tüketim, Çip, Yapay Zekâ.

3. ABD’de Elektrikli Araçlar ve Sorunlar / Center for Strategic & International Studies (ABD)

ABD otomotiv sektöründeki riskler artmaya devam ediyor. Ülkede, tüketici vergi kredileri ve ileri üretim kredilerinin iptal edilmesi veya kısıtlaması büyük sorun teşkil ediyor. Politika uygulamalarında yaşanan sorunların yanı sıra elektrikli araçlar (EV) için kritik bir unsur olan elektrik altyapısındaki sıkıntılar sürüyor. Elektrik altyapısını geliştirmeye yönelik fon sağlamanın durdurulması nedeniyle elektrikli araçların geleceği sorgulanıyor.

Ülkede elektrikli araca geçiş sürecinin yaşanan sorunlar nedeniyle yavaşlaması en çok üretimi ve satışları azalan geleneksel otomobil üreticilerine yarayacaktır. ABD, küresel çapta elektrikli araçlara geçiş sürecinde diğer ülkelere kıyasla geri kalma riski ile karşı karşıyadır. Uzmanlar, gerekli önlemlerin alınmadığı takdirde önümüzdeki on yıllık süreçte ülkedeki şirketlerin küresel standartları belirlemede daha az söz sahibi olacağını dile getiriyorlar.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), yayınladığı son verilerde 2024 yılında küresel ölçekte satılan otomobillerin %20’sini EV’lerin oluşturduğunu ortaya koydu. AB’de satılan otomobillerin %20’sini elektrikli araçlar oluştururken, Çin’de ise bu oran %50 ile tüm zamanların rekorunu kırdı. ABD’de ise EV’lerin satış oranı tüm araç satışları içerisinde sadece %10’luk bir pay sahibi oldu. Küresel ölçekte EV satışlarının 2025 yılında %25’lik bir pay, 2030 yılında ise %40’lık bir pay alması bekleniyor.

ABD’de ise 2025 yılında genel otomobil satışlarının sadece %11’ini EV’lerin oluşturacağı öngörülürken, ülkenin küresel EV yarışında ve otomotiv sektöründeki teknolojilerden geri kalacağı endişeleri artıyor. Ancak yeni nesil pil ve kritik mineral işleme konusunda önemli teknolojilere sahip şirketlerin EV sürecinde uluslararası bağlantılar kurarak başarı elde edebileceği öngörülüyor.

ABD’de temiz teknolojilere geçiş süreci daha çok performans ve fiyatlama ölçütleri ile doğrudan ilişkilidir. Örneğin, ABD’de ortalama bir EV fiyatı 55.000 \$ iken, fosil yakıtlı bir aracın fiyatı ortalama EV aracın fiyatına kıyasla %12 daha azdır. Çin’de ise ortalama bir EV ile fosil yakıtlı aracın fiyatları hemen hemen aynı, bazı durumlarda ise EV’ler daha ucuzdur. Yakın tarihli bir küresel ankette EV’ye sahip insanlar arasında yarın arabalarını değiştirmek zorunda kaldıklarında tekrar EV’yi tercih edecek olanların oranı %92

olurken, EV'ye sahip olmaktan mutluluk duyanların oranı ise %97 olmuştur. Bu anket sonucu, EV ve temiz enerji teknolojilerinin önümüzdeki yıllarda da popüler olmaya devam edeceğini gösteriyor.

Kaynak: Getty

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/whats-missing-us-debate-electric-vehicles>

Anahtar Kelimeler: ABD, Elektrikli Araç, Temiz Enerji Teknolojileri.

4. Büyüyen Körfez Emlak Pazarında Sürdürülebilir Altyapı Oluşturmak / Observer Research Foundation (Hindistan)

Şehirlerin genişleme eğilimini sürdürmesi, inşaat sektörünün iklim değişikliğine olan etkilerini tartışma konusu haline getirdi. Küresel ölçekte binalar (%28 enerji tüketiminden ve %11 malzeme ve inşaat süreçleri) karbon emisyonların %39'unu oluşturmakta. Dünya Yeşil Bina Konseyi binalardan kaynaklanan emisyonları sıfırlama adına bazı hedefler belirledi. Bu hedefler; 2030 yılına kadar tüm yeni binalar için karbon azaltımının %40 olması ve 2050 yılına kadar tüm sektörlerde net sıfır emisyon.

Ancak belirlenen hedeflere ulaşmak enerji tüketiminde iyileştirmenin yapılması, kullanılan malzemelerin karbondan arındırılmış malzemeler olmaları, yenilikçi tasarım ve

koordineli yapıcı politikaların uygulanmasını gerektirir. Politika uygulamaları tek başına etkili değildir. Başarılı bir süreç için politikaların yanı sıra özel sektörde şirketlerin de yenilikçi uygulamalar ile faaliyetlerini sürdürmeleri oldukça önemlidir. Örneğin, Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki (BAE) Aldar Properties ve Masdar gibi şirketler 2030 yılına kadar operasyon alanlarında ve 2050 yılına kadar daha geniş değer zinciri için net sıfır hedefi belirlerken, düşük karbonlu teknolojilere ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapmaktadır.

Kaynak: Getty

Masdar öncülüğünde kurulan Masdar City'de yeşil binalar, pasif soğutma sistemleri, yenilenebilir enerji ve sürdürülebilir ulaşım çözümlerinin entegre edilmesi ile normal yapılara kıyasla %40 daha az enerji ve su kullanıldığı belirtiliyor. Şirketin küresel ölçekte yenilenebilir enerji yatırımları ise 11 GW'ı aşmıştır.

Yeni inşaatları sadece tek başına hesaba katmak, gerçekçi bir yaklaşım değildir. 2050 yılında hâlâ ayakta olacak binaların yaklaşık %80'i bugün halihazırda mevcut binalardır. Ancak bu binaların çoğu, verimlilik standartları göz önüne alınmadan önce inşa edilmiş ve enerji konusunda büyük israfa neden olmaktadır. Dubai'de yapılan bir araştırma, yeşil binaların eski ve verimsiz binalara kıyasla %58 daha az enerji ve %65 daha az su tükettiğini ortaya koymuştur.

Mevcut binalarda yalıtım iyileştirmeleri, hava sızıntılarının azaltılması, havalandırma sistemlerinin modernizasyonu ve akıllı kontrol sistemlerinin entegrasyonu, enerji tüketimini yarıya indirebilir. Günümüzde inşaat malzemelerinin %10-15'i israf edilmekte ve inşaat ile yıkım atıkları, BAE'nin toplam katı atığının %75'ini oluşturmaktadır. Beton ve çelik geri dönüşümü, modüler inşaat gibi stratejiler hem emisyonları hem de atıkları büyük ölçüde azaltabilme potansiyeli taşımaktadır.

Erişim: <https://www.orfonline.org/research/building-sustainable-infrastructure-in-a-rapidly-expanding-gulf-estate-market>

Anahtar Kelimeler: İnşaat, Yeşil Enerji, Emisyon, Atık.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

D. SOSYAL

1. Otonom Araçlar: Şehirlerin Geleceği / Brookings Institution (ABD)

Otonom araçlar, sürücüsüz otomobiller, kamyonlar ve otobüsler, büyük ABD şehirlerinde hızla yer ediniyor. Phoenix, San Francisco ve Austin gibi şehirlerde otonom taksiler faaliyet gösterirken, Teksas'ta sürücüsüz kamyonlar hizmet veriyor. Washington D.C.'deki testler ise bu teknolojinin karmaşık kent trafiğinde nasıl performans göstereceği hakkında soruları artırıyor. Bu araçların yaygınlaşması, kentsel tasarım ve ulaşım sisteminde büyük değişimlere yol açabilir.

ABD'de her yıl yaklaşık 40.000 trafik kazası sonucu ölümler meydana geliyor ve bunların yaklaşık %90'ı insan hatalarından kaynaklanıyor. Otonom araçlar, insan faktörünü ortadan kaldırarak alkollü sürüş, yorgunluk veya dikkatsizlik gibi tehlikeleri minimize etme potansiyeline sahiptir. Bu, trafik kazalarını ve yol kayıplarını büyük ölçüde azaltabilir. Ayrıca, genç nüfus arasında araç sahipliği azalırken, otonom araçlar bu eğilimi hızlandırabilir.

Otonom araçların yaygınlaşması, şehirlerde sokakların yeniden tasarlanmasına imkân sağlıyor. Teslimat araçları için ayrılmış özel alanlar ve dinamik trafik ışıkları gibi yenilikler, trafik akışını iyileştirebilir. Statik trafik ışıkları yerine, yol sensörleri ve navigasyon sistemleriyle çalışan dinamik ışıklar, gerçek zamanlı veri ile trafik akışını optimize edebilir. Ayrıca otonom araçlar, işe gidip gelmeyi daha katlanılabilir hale getirebilir.

Otonom araçlar taksi, kamyon ve araç paylaşım sektöründeki sürücülere olan talebi azaltacak ve bu değişim istihdam kaybına yol açacak. Böylece şehirlerin, mevcut iş gücünü yeniden eğitmek ve yeni meslekler oluşturmak için programlar geliştirmesi önemli olacak. Aynı zamanda, otonom araçların güvenliği hakkında halkın şüphelerini gidermek için kapsamlı kamu eğitimine de ihtiyaç vardır.

Otonom araçların şehir hayatını nasıl etkileyeceği hakkında kesin sonuçlar almak zor olsa da geçmişte de otomobillerin ilk ortaya çıkışı beklenmedik zorluklarla karşılaşmıştı. Örneğin, ilk başta atlardan kaynaklanan gübre ve atık sorununa çözüm olarak görülen

arabalar daha sonra hava kirliliği gibi yeni problemlere yol açtı. Bu örnek, otonom araçların da beklenmedik maliyetler ve faydalar oluşturabileceğini ortaya koymaktadır.

Kaynak: REUTERS

Erişim: <https://www.brookings.edu/articles/how-autonomous-vehicles-could-change-cities/>

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, İstihdam, Şehirler, Trafik.

2. 2025 Küresel Gıda Krizi Raporu: Artan Gıda Güvensizliği ve Azalan Yardımlar / International Food Policy Research Institute (ABD)

2024 yılı, küresel gıda güvensizliği ve insani yardım fonlarındaki keskin azalmalarla nedeniyle sorunlu geçen bir yıl oldu. 2025 Küresel Gıda Krizi Raporu'na (GRFC) göre, 2024 yılında 53 ülke ve bölgede 295,3 milyon kişi akut gıda güvensizliği yaşadı. Bu rakam, 2016 yılından bu yana üç kat, 2020 yılından itibaren ise iki kat artış gösterdi. Resmi kalkınma yardımlarındaki (ODA) kesintiler bu artışı daha da derinleştirirken yetkililer harekete geçilmediği takdirde krizin daha da büyüyeceğini ifade ettiler. Özellikle IPC Faz 5 (Felaket) seviyesindeki gıda güvensizliği, 2023 yılından bu yana iki kat artarak, Sudan, Filistin, Güney Sudan, Haiti ve Mali gibi bölgelerde ciddi etkiler oluşturdu. 65 ülke ve bölgede yaşanan gıda güvensizliğinin başlıca nedeni olarak çatışmalar öne çıkıyor.

İklim değişikliği ve aşırı hava olayları, 18 ülkede akut gıda güvensizliğinin başlıca nedeni oldu ve 96 milyondan fazla kişiyi etkiledi. Ekonomik şoklar da 15 ülkede gıda güvensizliğine yol açarak 59 milyon kişiyi etkiledi. Ülkelerin şoklara karşı kırılganlıkları ve yanıt kapasiteleri, gıda güvensizliğinin ne kadar derinleşeceğini belirleyecek.

ABD'den gelen uluslararası yardımların 2025 yılı başlarında sona ermesi ve diğer bağışçılardan gelen fonların azalması, ciddi bir endişe kaynağı oluyor. Böyle bir durumda 231 milyon kişinin 2025 yılında yüksek düzeyde akut gıda güvensizliğiyle karşılaşabileceği uyarısında bulunuluyor.

Çatışmaların yoğunlaşması ve aşırı hava koşullarına karşı yüksek kırılganlık, gıda krizlerinin daha da yayılmasına ve derinleşmesine yol açabilir. Ayrıca büyük ekonomilerin politikalarındaki belirsizlikler, küresel ekonomik büyümeyi yavaşlatarak, düşük gelirli ülkelerde gıda güvenliğini daha da olumsuz etkileyebilir.

Herkes için daha dirençli, kapsayıcı ve sürdürülebilir gıda sistemleri kurmak, siyasi ve finansal taahhüt gerektiriyor. 2025 GRFC, bu taahhüdün acilen yapılması gerektiğini vurguluyor. Aksi takdirde, kıtlık riski daha fazla insanı etkileyecek ve durumu kontrol altına almak zor hale gelecektir.

Kaynak: Anas-Mohammed

Erişim: <https://www.ifpri.org/blog/2025-global-report-on-food-crises-rising-food-insecurity-waning-humanitarian-assistance/>

Anahtar Kelimeler: Çatışma, Gıda Güvensizliği, İnsani Yardım, Kıtlık.

E. TEKNOLOJİ

1. Bangladeş ve Starlink: Uydu Destekli Bir Savaşın Habercisi mi? / Observer Research Foundation (Hindistan)

2024 yılında Bangladeş, Starlink'i faaliyete geçirmek için önemli adımlar attı. Starlink iki farklı hizmet paketi sunuyor: *Starlink Residence* 6.000 Taka (49 dolar) ve *Starlink Residence Lite* 4.200 Taka (34 dolar). Ekipman kurulumu ise bir kerelik 47.000 Taka (385 dolar) olacak. Ancak, bu fiyatlar Bangladeş'in sosyoekonomik gerçekleriyle uyuşmuyor.

Bangladeş'in telekomünikasyon sektörü, 2015 yılından bu yana önemli gelir kayıplarıyla karşı karşıyadır. Bu süre zarfında abone başına ortalama gelir %56 oranında azaldı. Ayrıca Bangladeş, dünya genelinde en yüksek internet hizmet vergilerine sahip ülkelerden birisidir. %18'lik genel katma değer vergisinin yanı sıra, sektöre özgü %21'lik vergi uygulanıyor.

Kurumsal vergi oranları da oldukça yüksek; halka açık hizmet sağlayıcıları %40, halka açık olmayanlar ise %45 oranında vergi ödüyor. Bu durum, Bangladeş'teki internet kullanımının %44 seviyesinde kalmasına ve telekomünikasyon sektörünün ülke ekonomisine zayıf bir katkı sağlamasına neden oluyor.

Kaynak: Getty

Bangladeş'teki sosyoekonomik durum, Starlink'in fiyatlandırma stratejileriyle uyumsuzdur. Dünya Bankası'na göre, ülkedeki aşırı yoksulluk oranı 2024 yılında %7,7'den %9,3'e çıkacak, ulusal yoksulluk oranı ise %20,5'ten %22,9'a yükselecek. Bangladeş'in yoksulluk sınırı 3.822 Taka (32,2 dolar) olarak belirlenmişken, Starlink'in internet paketi fiyatı bile bu sınırın çok üzerindedir. Starlink'in mevcut fiyatları, Bangladeş nüfusunun büyük bir kısmı için erişilebilir değildir.

Starlink'in bu kadar hızlı bir şekilde ülkeye girmesi, güvenlik kaygılarını da beraberinde getirdi. Özellikle, terör gruplarının bu hizmeti kullanabileceği ve bölgesel güvenlik sorunlarına yol açabileceği endişeleri gündeme geldi.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/starlink-in-bangladesh-foreshadowing-a-satellite-informationised-war>

Anahtar Kelimeler: Bangladeş, Starlink, İletişim, Yoksulluk.

2. Riyad, Silikon Vadisi ve MAR-A-LOGO'nun Teknoloji Üçgeni / EGMONT (Belçika)

Trump, ilk ABD Başkanlığı döneminde Orta Doğu'yu dış politikasının temeline oturtan İbrahim Anlaşmaları ile bölgede yaptığı karşılıklı anlaşmaların sayısını artırdı. Prens Muhammed bin Selman, ABD'nin küresel nüfuzunu ve teknolojisini sahip olduğu ucuz petrol ve jeopolitik destek karşılığında takas etmek için oldukça istekli.

Trump'ın yürüttüğü ekonomi politikaları, ABD ekonomisini tekrar üretim ve ihracata yönlendirmeye odaklanırken, bunu gerçekleştirebilmek için iki önemli şeye ihtiyacı duyuyor: ucuz ulaşılabilir enerji ve büyük miktarda yatırımlar. Ancak, doların son dönemde giderek değer kaybetmesi, çip ve yarı iletken sektörlerine yapılan yatırımların azalması durumu zorlaştırıyor.

Trump, ABD'de fracking sektörünü (sondaj) savunmasına rağmen Körfez'den ucuz enerji getirerek enerji fiyatlarını düşürme düşüncesi, savunduğu ve planladığı görüşlerin çeliştiğini gösteriyor. Paradoksal olarak Obama ve Biden döneminde karşı olunmasına

rağmen fracking sektörünün bir kolu olan kaya gazı üretimi patlama yaparken, günümüzde Trump döneminde piyasa istikrarsızlıkları, artan faiz oranları ve düşük fiyatlar nedeniyle zorluk çeken bir sektöre dönüştü.

Biden Riyad'ı "parya" olarak görürken, Trump ise Suudi Arabistan'ı hem petrol üreticisi hem de finans sağlayan hayati bir müttefiki olarak görüyor. Muhammed bin Selman hem ekonomisini çeşitlendirmek hem de "Vizyon 2030" planlarını gerçekleştirebilmek adına ileri teknolojiye ihtiyaç duyuyor. Riyad'ın milyarlarca dolarlık yatırımı ve hediyeleri karşılığında Trump ABD ekonomisinin en değerli parçası olan yapay zekâ ekosistemini sunuyor.

İngiltere'nin işlemci mimarisinde dünya lideri olan ARM şirketinde önemli nüfuza sahip Suudi Arabistan şimdi Amerikan teknoloji sektörünün kalbine girebilecek bir yol arıyor. Diğer tarafta Abu Dabi hükümeti tarafından kontrol edilen Emirlik yatırım fonu MGX, Trump'ın 500 milyar dolarlık Stargate'ini finanse etmede etkili bir rol alacak. Trump'ın Suudi Arabistan'ı ziyaretiyle birlikte NVIDIA, son model yapay zekâ çiplerinden 18.000 tanesini Suudi Arabistan'ın Humain'ine tedarik edeceğini belirtti. ABD ve Körfez ülkeleri arasında gerçekleşen yüksek teknolojilerin takası, teknolojinin giderek jeopolitik para birimi olarak kullanıldığını gösteriyor. Artık günümüzde petrolün yerini veriler, yazılımlar ve çipler üzerindeki kontrol gücü alıyor.

Kaynak: Victor De Decker

Erişim: <https://www.egmontinstitute.be/bargaining-chips-the-gilded-tech-triangle-of-riyadh-silicon-valley-and-mar-a-lago/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Suudi Arabistan, Yapay Zekâ, Anlaşma.

3. Siber Savaş: Pakistan – Hindistan / Centre for Air Power Studies (Hindistan)

Son yıllarda yaşanan savaşlarda ve barış anlaşmaları sonrasında ülkelerin birbirlerine yönelik siber saldırıları oldukça artış gösterdi. Yakın tarihte başlayan ve daha sonra ateşkesle sonuçlanan Pakistan – Hindistan savaşı, siber saldırıların son örneklerinden oldu. İki taraf da birbirinin askeri hedeflerine saldırılar düzenledi ve çeşitli zayıatlar verdi.

Karşılıklı saldırılar sürerken, Hindistan’a yönelik siber saldırı sayısında önemli artışlar yaşandı. Kaspersky ve Radware gibi kuruluşlar tarafından sağlanan siber saldırı haritalarında Hindistan’ın çatışma dönemi ve sonrasında ciddi siber saldırılara maruz kaldığı ortaya konuldu. Hindistan’ın Bilgisayar Acil Durum Müdahale Ekibi (CERT-In) fidye yazılım saldırıları, geçici servis dışı bırakma saldırıları (DDoS), web sitesi saldırıları, Hindistan endüstrilerine ve KOBİ’lerine yönelik saldırılarda önemli artışlar gözlemlendi.

Çeşitli hacker gruplarının birleşerek Hindistan’ın operasyonel verimliliğini bozma ve düşürme amacıyla farklı saldırı yöntemleri ile kritik altyapıları hedef alan siber saldırılarda bulundu. Pahalgam saldırısından sonra Hindistan’a yönelik gerçekleştirilen 1,5 milyondan fazla siber saldırının sadece 150’sinin başarılı olduğu geriye kalanın ise engellendiği vurgulandı.

Pakistan merkezli gerçekleştirildiği belirlenen DDoS saldırılarında Hindistan hükümetine ait resmî belgeler taklit edilirken, Hindistan merkezli gerçekleştirilen siber saldırılarda ise Pakistan’ın sanayi bölgeleri, özel şirketleri, hükümet tesisleri, polis karakolları, limanlar, okullar ve Pakistan borsası hedef alındı.

Karşılıklı siber saldırıların yanı sıra taraflar arasında dezenformasyon yayma süreci savaşta yeni bir cephe açtı. Pakistan’ın Hindistan’a ait kritik askeri hedefleri, s400 savunma sistemlerini ve savaş uçaklarını düşürdüğü bilgisi Hindistan tarafından yalanlandı ve bir dezenformasyon yapıldığını iddia etti.

Yaşanan olaylar, savaş ortamında siber saldırıların ve dezenformasyonun kritik bir unsur haline geldiğini ortaya koyuyor. Ülkeler özellikle olası bir çatışmaya girme durumunda mutlaka siber saldırılara yönelik kritik altyapıları güçlendirmeli ve savunma kabiliyeti

kazanmalıdır. Aynı zamanda dezenformasyonun yayılmasını engelleyecek çözümlerin geliştirilmesi de oldukça kritiktir.

Kaynak: Adobe

Erişim: <https://capsindia.org/cyber-warfare-dual-operational-fronts-in-contemporary-india-pakistan-conflicts/>

Anahtar Kelimeler: Pakistan, Hindistan, Siber, Savaş, Dezenformasyon.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. World Resources Institute

Gelişmekte Olan Ülkelerde Yeşil Büyüme Nasıl Teşvik Edilebilir?

Çevrimiçi Etkinlik (10.06.2025)

Gerçekleştirilecek etkinlikte, gelişmiş ülkelerin düşük karbonlu ekonomik büyümeyi teşvik etmesi, doğayı ve iklim dayanıklılığını güçlendirmesi, istihdam oluşturma ve kalkınmayı destekleme üzerine görüş alışverişi yapılacaktır.

Erişim: <https://www.wri.org/events/2025/6/how-country-platforms-can-drive-green-growth-developing-countries>

2. Center for Strategic & International Studies

Tarımsal Biyoçeşitliliğin Kaybı Ulusal Güvenliği Nasıl Tehdit Ediyor?

Çevrimiçi Etkinlik (11.06.2025)

Tarımsal biyoçeşitlilik dünyayı besleyen tarımsal sistemlerin temelidir. Tarımsal biyoçeşitlilik kaybının hızlandığı ve gıda üretimine yönelik tehditlerin arttığı dönemde tarımsal gıda sistemlerinin güçlendirilmesi oldukça önem kazanmıştır. Gerçekleştirilecek etkinlikte, ortaya konan sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulacaktır.

Erişim: <https://www.csis.org/events/how-loss-agricultural-biodiversity-threatens-national-security>

3. Aspen Institute

Paylaşılan Gelecekler: Yapay Zekâ Forumu

Çevrimiçi Etkinlik (13.06.2025)

Yapay zekâ eskiden bilim kurgu malzemesi iken günümüzde birçok alanında rol alıyor. Sanatta, işlerde, eğitimde vb. birçok alanda kullanılıyor. Gerçekleştirilecek etkinlikte, katılımcılar ile yapay zekânın günümüz yaşantısını nasıl şekillendirdiği tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.aspeninstitute.org/events/shared-futures-the-ai-forum/>

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM’ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2025 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**